

disse Ejendomme. Hvad vil det sige? Ja, det er efter min Opfattelse hverken mere eller mindre end at berøve disse Ejendomme deres Livsnerve. De bestaa netop derved, at de have denne Adgang til Forbindelse med Havet og Skibsfarten, som ligger i, at deres Bolværker støde op til Vandet, saa at de kunne lade Skibene lægge til ved deres eget Bolværk. Det er det, kan jeg sige, som udgør den væsentligste Del af den hele Bedrift. Og hvorledes skal man adskille det og vurdere dette Bolværk og den Jord, som ligger bagved, saa megen Jord, som behøves til Reguleringen — mere skal man ikke tage — som noget isoleret? Man kan jo i alle Tilfælde ikke gøre det uden at tage overordentlig meget Hensyn til Foringelsen af hele den øvrige Ejendoms Værdi. Hvis denne Foringelse og Erstatningen derfor ikke skal blive saa stor, at det bliver en ren Illusion at tro, at man slipper billigere fra Sagen paa denne Maade end ved selv at anlægge ny Bolværker, hvor Lejligheden kunde være dertil, maa man give de private Ejere en Fortrinsret til at benytte de Bolværker, man nu ønsker at ekspropriere til Havnevesenet. Hvis man ikke gør det, men tager Bolværkerne fra dem, saaledes at de ikke en Gang have Fortrinsret til at benytte dem og ikke en Gang kunne dirigere deres Skibe og Ladninger hen til deres Bolværk, blive deres Skade og Tab jo endnu meget større. Hvis man derfor vil gaa til en saadan Ekspropriation, maa det under alle Omstændigheder gøres til en absolut Betingelse, at der sikres disse Ejere en Fortrinsret til Benyttelse af de Bolværker ved deres Ejendomme, som hidtil have tilhørt dem selv, thi de kunne jo aldeles ikke være tjente med, at det Tab, de ellers vilde lide, skulde vurderes i Penge, thi det var der ingen, der kunde gøre. Det kan ikke sættes op i saa og saa mange Tusind Kroner. De maa have og maa kræve den Fortrinsret, jeg her har omtalt. — Men ikke blot det. Der er jo ogsaa det at bemærke, at Ladningerne ikke af sig selv spadserer op fra Skibene og op i Pakhusene eller ind paa Oplagspladserne, men der skal Apparater til. Der er adskillige Steder ved disse Oplagspladser og Pakhuse, hvor man har særlige, ret kostbare og nødvendige Ind-

retninger, som netop ere anbragte saaledes, at de staa op til, tæt ved Bolværket. Hvorledes skal det der gaa for sig? Er det Meningen, at man ogsaa vil ekspropriere dem, er det Meningen, at man ogsaa vil forbyde Brugen af dem, eller hvorledes stiller man sig her? Man maa jo ogsaa her, mener jeg, nødvendigvis kræve, at der sikres Ejerne af Ejendommene Adgang til og Sikkerhed for at kunne beholde de Indretninger, som de anse for nødvendige for deres Bedrift. Jeg tror derfor, at det er en meget alvorlig Sag, her foreligger til Overvejelse, baade principiel set, som jeg straks bemærkede, og ogsaa for de enkelte Ejere, jeg gaar derfor ud fra, at det vil være nødvendigt at underkaste Sagen en Drøftelse i et Udvalg.

Jensen-Støngaarden: Dette Lovforslag bemyndiger Ministeren til at give Havnevesenet Ret til at ekspropriere de private Bolværker, som ligge ved Havnen og Kanalerne. Det vil af mange i Havnen interesserede Kredse hilses med Glæde. Det ærede Medlem, der sidst talte, sagde, at det var vanskeligt at skille Ejendommene fra Bolværkerne, men det er dog ikke saa. Jeg skal saaledes oplyse, at i hele Nyhavn ere Bolværkerne saa godt som skilte fra de Ejendomme, der ligge lige overfor. Nu vil jeg bede ærede ældre Medlemmer erindre, hvorledes der for en Del Aar tilbage var en meget stærk Trafik ved Nyhavn af Smaaskibe fra Provinserne. Men de nyere Kommunikationsmidler, Dampskibe og Jernbaner, have saa godt som standset denne Trafik. Den Gang var enhver Plads optagen, og Bolværkerne vare en ganske betydelig Indtægtskilde for de Lodsejere, der ejede dem, og det var, som den ærede foregaaende Taler rigtigt sagde, Lodsejerne, der laa lige overfor, der ejede dem. Men saaledes ere Forholdene ikke nu. Nu ere Nyhavns Bolværker gaaede over til et privat Selskab, endogsaa et udenlandsk Selskabs Eje. Bolværkernes Værdi er gaaet ned, og det har derfor været let at erhverve dem, men det volder stor Gene, idet Selskabet bruger Bolværkerne paa en Maade, hvorpaa de ikke have været brugte tidligere. Nu ser man Kulskibe ligge og losse der, og Kulstøvet, der fremkaldes derved,